

Proloog

Ze bevond zich alleen aan een tafeltje op de eerste verdieping van het café, waar ze naar de begane grond zat te staren. Door de rondkringelende sigarettenrook kon ze vaag een kelner in een wit jasje bij de deur zien staan, recht beneden haar stond een barkeeper achter de bar een cocktailshaker te schudden. De klanten op de begane grond zaten allemaal aan de bar of aan tafeltjes, bijna onzichtbaar in het gedempte licht dat in dit soort gelegenheden zo populair is. Boven, waar zij zat, was nog een tweede bar, waarachter een barkeeper de tijd doodde met het oppoetsen van glazen. Op de hoek van de bar zaten twee jonge mannen tegenover elkaar te fluisteren.

Niemand besteedde ook maar enige aandacht aan haar. Iemand die dit wel had gedaan, zou waarschijnlijk gedacht hebben dat dit meisje, dat helemaal geen make-up droeg en niet ouder leek dan twintig, er absoluut niet uitzag als een typische cafébezoekster.

Toen ze een paar minuten geleden was binnengekomen, had er een merkwaardig verwarde uitdrukking op haar gezicht gelegen. Op de begane grond waren geen plaatsen vrij geweest, zodat ze naar boven was gegaan. Terwijl ze de trap op liep leek het alsof de treden onder haar voeten op en neer deinden als golven, waarop ze zich

voelde wegdrijven als een leeg schip. De muziek en het geroezemoes van stemmen, de typische geluiden van een druk café, leken zich van haar te verwijderen en ze voelde zich vreemd alleen in een pikzwarte wereld.

Ze boog zich naar voren, pakte haar halflege glas op en sloeg de inhoud, die de kleur had van koude thee, in één teug naar binnen. Dit was haar derde glas whisky van vanavond en tevens het derde glas van haar leven. De whisky verwarmde haar keel en ze begon zich licht in het hoofd te voelen. Ze stond op en liep naar de bar, waarbij ze er met iedere stap op moest letten dat ze niet slingerde of viel.

De barkeeper keek op en lachte toen hij het lege glas in haar hand zag.

‘U zet er vaart achter!’

Ze lachte naar hem terug. Het kostte haar niets als ze aardig tegen hem was en bovendien had ze geen idee waar ze heen moest als ze uit dit café weg zou gaan.

‘Klaar voor de vierde? Ik kom ’m wel brengen.’ Hij deed net of hij het drankje op haar rekening noteerde, maar schreef niets op. Hij kon haar deze net zo goed gratis geven.

Terwijl ze nog een keer lief tegen hem lachte, draaide ze zich om en ging terug naar haar tafeltje op het balkon. Het vriendelijke gebaar was haar niet ontgaan en ze voelde zich plotseling een stuk opgewekter. Ik zal hem straks als ik wegga een pakje sigaretten geven, dacht ze.

De barkeeper kwam naar haar toe, zette haar drankje en een nieuw schoteltje pinda's voor haar neer en verdween even geruisloos als hij gekomen was. Ze was opnieuw alleen.

Als ze haar ogen dichtdeed, zag ze nog steeds rode

en groene kleuren door elkaar heen schieten, maar gelukkig was het scherpe, metaalachtige geluid dat in haar hoofd had rondgecirkeld, weggeëbd. Na een tijdje hoorde ze muziek, maar ze was niet in staat vast te stellen of de klanken van buitenaf kwamen of slechts in haar eigen hoofd bestonden. Het kon haar eigenlijk ook niet schelen; ze begon met haar voeten op de maat mee te tikken, opgesloten in haar eigen wereld.

Eén, twee, drie, één, twee, drie... ze hoorde dat de muziek een vrolijke polka was, gespeeld door een viool en een gitaar.

Wat hield ik vroeger van dit liedje, dacht ze. Vroeger, toen ik nog geen zorgen had, toen ik nog gelukkig was. Ze begon zachtjes te huilen, ontroerd door deze sentimentele gedachte. Terwijl ze hilde, veranderde de muziek; eerst werd er een wals gespeeld, daarna een melodie met een onduidelijk ritme.

En toen hoorde ze de basstem, die ze zich tot haar dood zou blijven herinneren. Het was een stem met de edele, volle klank van een kerkorgel. De stem kroop naar haar toe, wikkelde zich om haar voeten en klom langzaam omhoog tot hij haar hart in bezit nam. Zij herkende het lied, het was 'Zigeunerleben' van Schumann.

*Im Schatten des Waldes, im Buchengezweig,
Da regt sich's und raschelt und flüstert zugleich.
Es flackern die Flammen, es gaukelt der Schein
Um bunte Gestalten, um Laub und Gestein.*

De stem zong het eerste couplet helemaal in het Duits en begon daarna van voren af aan in het Japans.

*Tussen de beuken van het woud
Daar viert men feest, van jong tot oud.
Fakkels branden en met hun gloed
Verlichten zij de bonte stoet.
Zing, zing, klinkt door de bomenhaag,
De zigeunerstam viert feest vandaag.*

De diepe, droevige stem steeg gemakkelijk uit boven het gelal van dronken klanten en de valse sopranen van de gastvrouwen die probeerden mee te zingen. Wie zou dit kunnen zijn? Ze deed haar ogen, die ze in vervoering had gesloten, weer open en tuurde over de leuning van het balkon. Ze zag echter alleen de twee straatmuzikanten die het lied hadden begeleid, de een met een gitaar, de ander met een viool. Verlegen begon ze ook 'Zigeuner-leben' te zingen, dat op haar middelbare school tot de verplichte stof had behoord. Haar stem leek volmaakt samen te gaan met de bas. Ze zongen samen en waren samen stil in een volmaakte harmonie, die haar betovering behield tot de viool en de gitaar hun spel uiteindelijk staakten en ook de bas langzaam wegstierf.

Wie kon deze zanger wiens stem zo bij de hare paste toch zijn geweest? Niet in staat haar nieuwsgierigheid te bedwingen stond ze op en ging naar beneden, door het betoverende stemgeluid aangetrokken als een mot door het licht. Terwijl ze de trap naar de begane grond afdaalde, werd ze door het haar tegemoetkomende lawaai overvallen. Onzeker tuurde ze in het onwennige duister, maar alles wat ze door de spiralen van rook kon onderscheiden, waren de zwarte hoofden van het publiek, die elkaar allemaal leken te overlappen. Wat moest ze doen?

Toen kreeg ze een ingeving. Ze haastte zich naar de violist, die net op het punt stond de bar te verlaten, en versperde hem de weg.

‘Neemt u mij niet kwalijk, meneer! Zou u dat nog een keer willen spelen?’

‘Natuurlijk, jongedame, zo vaak als u wilt.’ De violist, wiens haarlijn terugweek tot aan zijn kruin, nam haar nieuwsgierig op, waarbij zijn blik zich even vasthaakte aan het biljet van honderd yen dat ze hem aanbood. Terwijl hij het geld aannam, riep hij zijn partner erbij. Ze begonnen weer te spelen en uit het duister steeg opnieuw die indrukwekkende basstem boven het geroezemoes uit.

Hij bleek te behoren aan een man die, verborgen in de schaduw, alleen aan het tafeltje net achter haar zat. Met uitgestoken hoofd draaide ze zich om en probeerde hem te bekijken zonder te nieuwsgierig te lijken.

‘Waarom kom je niet bij me zitten?’ zei de diepe stem en ze gehoorzaamde alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Voor haar gevoel was het bijna alsof ze hier met elkaar hadden af gesproken.

‘Blijf spelen!’ riep hij, en de man en het meisje zongen samen in volmaakte harmonie.

Onder het zingen wierpen ze elkaar tersluikse blikken toe. Het was alsof ze al jaren vrienden waren.

‘Kom op, laat voor de verandering eens een ander lied horen!’ riep een andere klant.

De vioolspeler liet zijn instrument zakken en vroeg: ‘Wat vindt u, zal ik iets anders spelen?’

Ze keek naar haar metgezel en richtte zich vervolgens tot de musicus.

‘Nee, dank u wel, zo is het goed; u kunt gaan.’

Kort daarna ging ze zelf ook weg, in gezelschap van de onbekende, die behalve zijn eigen rekening ook de hare betaalde.

Toen ze samen het café uit liepen, viel het licht van een straatlantaarn op hem en voor het eerst kon ze hem duidelijk zien. Hij was ongeveer dertig jaar, schatte ze, en hij had een diepgebruind, welgevormd gezicht. Zijn kostuum was smaakvol en goed gesneden. Alles bij elkaar zag hij eruit als een meisjesdroom, en ze was zich er pijnlijk van bewust dat ze in de ogen van anderen een slecht bij elkaar passend paar moesten lijken.

Verscheidene uren later zonken ze samen weg in de achterbank van een taxi. Hij hield nu haar magere lichaam met zijn lange armen tegen zich aangedrukt, terwijl hij met zijn kin door haar haren streek.

‘Breng ons ergens heen waar we goed kunnen slapen,’ zei hij tegen de chauffeur. Zijn stem klonk uitgeput, bijna zonder uitdrukking.

‘Jazeker, meneer. Westerse of Japanse stijl?’ De chauffeur voegde zich op gevaarlijke wijze in de verkeersstroom. Misschien hoorde ze nog hoe haar metgezel enkele woorden met de chauffeur wisselde, misschien ook niet.

Zes maanden later

Ze hing aan haar handen aan het raamkozijn, maar haar geest was bij de ontmoeting in het café, nu zes maanden geleden. Een ijzige bries verkilde haar blote voeten.

Ik heb er geen spijt van dat ik met hem geslapen heb,

dacht ze. Want hoewel haar dagelijkse leven langzamerhand een hel was geworden, stond de ontmoeting in haar geheugen gegrift als een volmaakte ervaring.

Ze trok zich dicht tegen de ruwe betonnen muur aan en voelde de druk van de koude steen tegen haar neus, haar wangen, haar kleine borsten en opgezwollen buik, tot helemaal beneden tegen haar knieën.

Iedere seconde leek haar lichaam zwaarder aan haar dunne armen te trekken. Zodra haar armen haar gewicht niet langer zouden kunnen houden, zodra haar reeds gevoelloze vingers van uitputting krachteloos zouden worden, zou ze loslaten en vanaf de zesde verdieping naar beneden vallen.

Ze hoefde nog maar even geduld te hebben – misschien twee minuten, misschien drie...

Ze vroeg zich af waarom de man met de diepe stem na die ene ontmoeting uit haar leven was verdwenen. Toch koesterde ze geen wrok tegen hem, eerder was ze hem dankbaar, want hij was in haar korte, grijze bestaan het enige lichtpunt geweest.

Hij is niet verantwoordelijk voor de kramp die ik na mijn dagelijks werk in mijn vingers krijg, dacht ze, noch voor de pijn in mijn lichaam als de avond valt. Het is zijn schuld niet. Het kwam door het aanslaan van die toetsen, duizenden malen per dag, niet door hem. Ik heb het aan hem te danken, dacht ze, dat ik in staat was nog zes maanden door te leven. De herinnering aan zijn stem gaf me de wil om door te zetten. Ik kon het geluid als van een opgevoerde motor in mijn hoofd verdragen dankzij zijn stem, die watten aan de binnenkant van mijn oren leek te stoppen, waardoor het geluid werd gedempt.

Zijn diepe stem nam bezit van mijn lichaam en geest. Maar waarom plantte hij zijn zaad in mij om vervolgens weg te gaan? Op deze laatste vraag moest ze het antwoord schuldig blijven.

Ze voelde het kind in haar buik bewegen. Was het deze druk van binnenuit die ze zo sterk voelde, vroeg ze zich af, of was het de druk van de muur?

Haar armen waren nu volledig gevoelloos. Als ze zich hem nog één keer voor de geest kon halen, zijn stem kon horen, misschien zou ze de marteling dan nog een beetje langer kunnen verdragen. Maar hoe hard ze ook probeerde, hij was verdwenen en ze kon zijn beeld niet meer oproepen. In plaats daarvan begon in haar hoofd de kwelling van die andere geluiden weer, eerst nog als het gezoem van een zwerm muggen. En haar gezichtsveld was beperkt tot de ruwe betonnen muur.

Plotseling voelde ze voor het eerst paniek in zich opkomen, een golf van angst voor haar dreigende vernietiging. Krampachtig probeerde ze het raamkozijn steviger vast te grijpen, maar het was vergeefs; haar vingers hadden ieder gevoel verloren. Haar armen waren volkomen verstijfd, haar schouders zonder kracht. De ijzige wind blies haar jurk omhoog waardoor haar onderlichaam gevoelloos werd van de kou. Een voor een gleden haar vingers van het kozijn af.

De romantische ontmoeting met de man met de warme basstem was nu vergeten. Vergeten was ook de zeurende aanwezigheid in haar buik. In die laatste ogenblikken werd ze teruggevoerd naar haar lagereschooltijd, toen ze had geprobeerd zich nog één keer aan de rekstok op te trekken, terwijl iedere spier in haar lichaam pijn deed.

Hoelang had iedere seconde toen geleken, hoelang nu...

Als laatste verloor de eeltige vinger die eens een trouwring had moeten dragen zijn greep en gleed los. Ze verloor alle contact met de werkelijkheid en stortte in de diepte beneden haar.

Even na één uur 's middags werd op 15 januari, de Dag der Volwassenen, een officiële feestdag, het verbrijzelde lichaam van Keiko Obana, een negentienjarige ponstypiste bij een levensverzekeringsmaatschappij, door een veiligheidsbeambte van de firma naast het gebouw aangetroffen.

Was het zelfmoord? Of was het misschien moord? Er werd veel over gediscussieerd tot de politie haar conclusies openbaar maakte. Op basis van de lijkschouwing verklaarde men dat een neurose het meisje tot zelfmoord had gedreven. Er was gebleken dat de overledene aan een lichte peesschede-ontsteking aan de ringvinger leed, de beroepsziekte van ponstypistes.

In zijn getuigenis verklaarde de veiligheidsbeambte dat hij, hoewel het een feestdag was, Keiko Obana in haar kantoor had gelaten, omdat ze zei dat ze wat losse muziekbladen wilde kopiëren voor haar zanggroepje. Uiteraard ontkende de maatschappij in haar officiële reactie de mogelijkheid van zelfmoord, omdat er nergens een zelfmoordbriefje was gevonden. De kamer was kort tevoren met een sterke insectenverdelger gespoten. Volgens hun redenering moest Keiko daarom het raam hebben geopend en zou daarbij met fataal gevolg naar buiten zijn gevallen.

De politie had echter twee redenen om te concluderen

dat het hier zelfmoord betrof. Ten eerste waren er de afdrucken op het kozijn, die duidelijk aantoonde dat ze daaraan had gehangen voor haar val.

Ten tweede beschikten zij over bewijsmateriaal dat niet openbaar werd gemaakt. Toen ze doodging, was ze zes maanden zwanger.

Hoewel dit feit iedereen van het gelijk van de politie overtuigd zou hebben, werd er tegen de pers met geen woord over gerept. Dit besluit werd op het lokale politiebureau genomen door de districtschef die met de zaak-Keiko Obana was belast. Hij deed dit om redenen van kiesheid en hij onthulde Keiko's zwangerschap slechts aan haar enige nabestaande, haar oudere zuster, toen deze het lichaam in ontvangst kwam nemen.

'Had ze misschien een verloofde of zoiets?' vroeg hij omzichtig. De zuster zat tegenover hem, terwijl ze haar zakdoek in haar handen samenknep.

'Nee, bij mijn weten niet. Ze zei nooit iets over trouwen. Ze had het zelfs nooit over een vriendje. Natuurlijk kan ze uit respect voor mij haar mond hebben gehouden. Ik ben nog ongehuwd, ziet u. Maar... weet u, ze was nog heel erg kinderlijk.' De zuster keek de politieman weifelachtig aan.

'U was als een moeder voor haar, nietwaar?'

'Ja. Onze beide ouders zijn gedood door de atoombom op Hiroshima. Ik heb haar opgevoed en onderhouden van mijn inkomen als naaister. Ze begreep heel goed hoe moeilijk dat voor me was en ze deed altijd haar best me zo weinig mogelijk reden tot bezorgdheid te geven. Ik denk dat ze me altijd alles vertelde.'

De oudere zuster, Tsuneko Obana, was het type oude

vrijster. Ze was eenvoudig gekleed, droeg geen make-up, en haar haar was achterovergekamd in een knot. Haar geplooid oogleden hadden vaag iets erotisch, maar ze leek een ongecompliceerd, evenwichtig karakter te hebben. Ze zat met gebogen hoofd tegenover hem, diepbedroefd door het plotselinge verlies van haar zuster.

Het was inderdaad tragisch om je zuster op zo'n manier te verliezen, dacht de inspecteur. Hij probeerde zijn vragen zoveel mogelijk te verzachten.

‘Is u iets ongewoons aan haar opgevallen?’

‘Wat bedoelt u? Is er iets wat ik zou moeten weten?’ Ze keek hem onzeker aan.

‘Bleef ze bijvoorbeeld weleens een hele nacht weg?’

‘O nee, nooit... of ja toch, één keer. Ze kwam 's morgens thuis en zei dat ze de laatste trein had gemist en met haar vriendin de nacht had doorgebracht in een café dat de hele nacht open was.’

‘Wanneer moet dat ongeveer geweest zijn?’

‘Laat eens kijken... ongeveer zes maanden geleden, denk ik. Maar wat heeft dat te maken met...?’

‘Ja, ik ben bang dat het er wel mee te maken heeft. Het spijt me dat ik u dit moet vertellen, maar uw zuster was zwanger.’

Haar ogen puilden bijna uit haar hoofd van ontzetting. ‘Ik kan het niet geloven,’ was alles wat ze uit kon brengen.

‘Het is waar. Ze was al zes maanden zwanger. Ik denk dat ze zich daarover zoveel zorgen maakte dat ze zelfmoord pleegde.’

Tsuneko Obana barstte in tranen uit. De inspecteur wendde zijn blik af. Het was moeilijk voor hem geweest, maar hij vond dat hij verplicht was het haar te vertellen.

Hij staaarde uit het raam. Als Keiko inderdaad een fatsoenlijke jonge vrouw was geweest, een meisje dat er geen vriendjes op na hield en iedere avond regelrecht naar huis kwam, dan moest ze die avond verleid zijn door een gangster of een dergelijk sujet. Zoals hij wist kwamen dat soort dingen maar al te vaak voor. Het had geen zin je daar al te druk over te maken, maar deze keer had het meisje zelfmoord gepleegd. Wat kon hij zeggen om de zuster te troosten nu ze de waarheid eenmaal kende? Niets.

‘Uiteraard bent u de enige die dit te horen krijgt. Ik kan u verzekeren dat we dit nooit openbaar zullen maken.’

Tenslotte konden de familieleden schadevergoeding eisen als de zelfmoord aan een beroepsziekte geweten kon worden, zo redeneerde hij.

Tsuneko Obana bette haar gezicht met haar zakdoek en probeerde haar tranen in te houden. Plotseling keek ze op en begon dringend te praten, alsof er binnen in haar een dam was doorgebroken.

‘Ze had toch een minnaar... ik heb haar dagboek gelezen... ze heeft hem in een café ontmoet... en ze hebben samen “Zigeunerleben” gezongen... hoe kon ze zo dom zijn...? arm, dwaas meisje...’

Er is niets wat ik kan zeggen, dacht de inspecteur, terwijl hij haar onsamenvhangende woorden aanhoorde. Hij stond op om het gesprek te beëindigen. Het verdriet van zwaar getroffen familieleden valt niet binnen de jurisdictie van de politie.

‘Dat is alles, juffrouw Obana. Ik heb u niets meer te vragen.’ Terwijl ze haar spullen bij elkaar pakte en zich gereedmaakte om te vertrekken, merkte hij voor het eerst

op dat ze een opvallende moedervlek op een van haar neusvleugels had. Deze was steeds achter haar zakdoek verborgen gebleven, maar was nu duidelijk zichtbaar. Ze merkte dat hij keek, en in verlegenheid gebracht door zijn eigen onbeleefdheid, wendde hij snel zijn blik af.

‘Ik verontschuldig me voor de last die u hiervan ondervindt.’ De beleefdheidsfrase kwam haar makkelijk over de lippen maar ze verliet het politiebureau zichtbaar overmand door verdriet.

Terwijl hij haar zag vertrekken, ziedde de inspecteur van woede. Hij voelde zijn borst ineens krimpen, zo razend was hij op de onbekende man die zo achteloos een negentienjarig meisje zwanger had gemaakt. Het feit dat de man onbekend was maakte zijn opgekropte woede nog groter.

Als het mijn dochter was, dacht hij, zou ik hem net zo lang achtervolgen tot ik hem te pakken had, om hem dan zijn gerechte straf te geven.

Zo iemand zou even moeilijk op te sporen zijn als een moordenaar. Deze gedachte stemde hem somber. Er was echt helemaal niets aan te doen. Hij begon er spijt van te krijgen dat hij de zuster onnodig had ingelicht over Keiko’s zwangerschap.